

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Σ. Ι. ΒΟΥΤΥΡΑΣ.

ΑΡΙΘΜΟΣ 28.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

15 ΜΑΪΟΥ 1894

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Τὰ σερδικὰ πράγματα εἰς νέαν καὶ κρισιμωτέραν εἰσῆλθον φάσιν. — Τὸ ἀνώτατον τοῦ βασιλείου δικαστήριον, ἀποφηνάμενον τελεσιδικῶς περὶ τοῦ προσφάτου οὐκαζίου, δι' οὗ ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος ἀπέδιδε τοῖς γονεῦσι τὰ συνταγματικὰ αὐτῶν ὡς μελῶν τῆς βασιλικῆς οἰκογενείας δικαιώματα, ἤρε τὸ κύρος αὐτοῦ, ὡς ἐκδομένου κατ' ἀθέτησιν τῶν συνταγματικῶν θεσμῶν, ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, περιστάς οὕτω πρὸ τοῦ διλήμματος, ἢ νὰ ὑποχωρήσῃ μετὰ ζημίας τοῦ γοήτρου αὐτοῦ καὶ ἐπὶ κινδύνῳ δημιουργίας μὲν προηγουμένου, ὅπερ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ θὰ περιορίζεν ἐφεξῆς αὐστηρῶς εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ γράμματος τοῦ συντάγματος διαγραφόμενα ὅρια, ἐνθαρρύνσεως δὲ τῶν ριζοσπαστικῶν εἰς ἐπιμονωτέραν ἐν τῇ πρὸς τὸ Στέμμα συμπεριφορᾷ αὐτῶν στάσιν, ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸν πόλεμον, διὰ νέου τολμήματος ἐπιχειρῶν τὴν ἐν ἰσχύι διατήρησιν τοῦ περὶ τῶν γονέων διατάγματος αὐτοῦ, προὔτιμνε τὸ δεύτερον. — Οὕτω τῇ παρελθούσῃ δευτέρᾳ διὰ νέου οὐκαζίου προέβη εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ χορηγηθέντος κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἀπὸ τοῦ θρόνου παραιτήσεως αὐτοῦ συντάγματος καὶ ἀνεκάλεσεν ἐν ἰσχύι τὸ τοῦ 1869 πολίτευμα, σκιὰν μόνον ἀντιπροσωπευτικοῦ συστήματος περιέχον. — Ἀλλὰ τοιαῦτα ἔργα, ὡς πᾶς ἐννοεῖ, δὲν ἐκτελοῦνται ἀνευ κλονισμῶν· ἐπειδὴ δὲ καὶ πρότερον ὑπῆρχον ὑπόνοιαι περὶ μελετωμένης τοιαύτης τινὸς μεταπολιτεύσεως, οἱ πρόμαχοι τοῦ καθεστώτος προέβησαν εἰς διάφορα διαβούλια, ὧν τὰ μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα, ἐπιταθέντα μετὰ τὴν ἐκδοσὶν τοῦ μεταπολιτευτικοῦ διατάγματος, ἐγένοντο συλλήψεις καὶ κατ' οἶκον ἔρευναι καὶ ἄλλαι ἐνέργειαι, ἐν αἷς ζωηρῶς ἀναμινύονται τὰ ὀνόματα τοῦ ἡγέτου τῶν ριζοσπαστικῶν κ. Πάσις καὶ τοῦ μνηστέρου πρίγκηπος Πέτρου Καραγεώργεβιτς. — Κατὰ τὰ ἄλλα, ἢ ὑπὸ τὸν

κ. Νικολάεβιτς κυβέρνουν, ἵνα μὴ κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς μεταπολιτεύσεως ταύτης ὑπάρχῃ αὐτῇ ὑπεύθυνος, καὶ ὥς πρὸτερον ἦν κοινοδουλεντικῶς κατηρτισμένη καὶ ἦν χρεία νὰ συγκροτηθῇ κατὰ τοὺς νέους τῆς χώρας πολιτειακοὺς ὅρους, ὑπέβαλε πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος τὴν παραιτήσιν αὐτῆς τῷ βασιλεῖ, ὅς, καθ' ὃ οὐδεὶς ἀμφέβαλλεν, ἔσπευσε νὰ περιβάλῃ διὰ νέου κύρους πάντα τὰ μέλη τοῦ ὑπουργείου, ἐκφράσας αὐτῷ τὴν ἐμπιστοσύνην αὐτοῦ. Πρὸς τοῦτοις συνεκρότησεν ἴδιον συμβούλιον τοῦ κράτους, νέον δὲ διώρισε πρόεδρον τοῦ Ἀκυρωτικοῦ. — Κατὰ τινὰς ἐκ τῆς σερδικῆς πρωτευούσης πληροφορίας ὁ βασιλεὺς Ἀλέξανδρος διὰ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἀναστολῆς τοῦ πολιτεύματος δὲν σκοπεῖ τὴν διαρκῆ εἰς τὸ ἀρχαῖον σύστημα ἐπαναγωγὴν τῆς χώρας, διὰ τοῦ μέτρου δὲ τούτου ἐπιδιώκει μόνον τὴν πραγμάτωσιν τῆς ἀποδόσεως τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν εἰς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ. Ἀλλὰ τίς ἀμφιβάλλει ὅτι ὁ βασιλοπάτωρ, οὗ γνωστὸς ὁ χαρακτήρ καὶ αἱ ἀρχαί, ἐπὶ πᾶσι δὲ ἡ πικρά ἐπὶ τῇ παραχωρήσει τοῦ συντάγματος καὶ τῇ παραιτήσει τοῦ στέμματος μεταμέλεια, ἀπαξ ἰδὼν τὴν χώραν ἀναδρομήσαν, θὰ ἐπιλάβηται τῆς εὐκαιρίας πρὸς διατήρησιν αὐτῆς ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ; — Τὸ πρᾶγμα διπνυκόλυνεν, εἶνε ἀληθές, ἴσως δὲ καὶ κατέστησεν ἐν μέρει ἀναγκαῖον ὁ διπνεκὴς σάλος, ὑφ' οὗ ἐταράσσετο ἡ χώρα ὑπὸ τῆς προώρου προικοδοτήσεως αὐτῆς διὰ τοῦ ἀδωροῦ δώρου οὕτως ἀχαλίνων συνταγματικῶν ἐλευθεριῶν· ἀλλ' ἐξ ἴσου ἀληθές τυγχάνει ὅτι ὤφειλεν ὁ κόμης τοῦ Τακόβου νὰ μὴ ἀγνοῇ ὅτι τῶν τοιοῦτων παραχωρήσεων εὐχερδέτερα εἶνε ἡ ἐκτέλεσις ἢ ἡ ἀνάκλησις, μετὰ ἐξαετὴ μάλιστα ἀπόλαυσιν τῶν δελεαστικῶν αὐτῶν καρπῶν. — Ἐν τούτοις μέχρι τῆς ὥρας τὰ πράγματα βαίνουν κατὰ τὰς ἐκ Βελιγραδίου εἰδησεις ἐν σχετικῇ γαλήνῃ, ἀνευ σπουδαίου ἐπεισοδίου ἐκτελεσθεισῶν πασῶν τῶν τῇ καταργήσει τοῦ συντάγματος ἐπακολουθησασῶν μεταβολῶν ἐν τῇ προσωπικῇ τῶν διαφόρων κλάδων τῆς ὑπηρεσίας καὶ τῶν καταργήσεων νόμων, ἀπορρεόντων ἐκ τοῦ συντάγματος.

τος τούτου καὶ ὑπὸ τῶν ριζοσπαστικῶν κυρίως θεσπισθέντων· ἐλπίζεται δὲ ὅτι κατὰ τὰ αὐτὰ θὰ χωρήσῃ καὶ ἡ περαιτέρω παγίωσις τῆς νέας καταστάσεως. Τοπρᾶγμα κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τῶν συγκεντρωσάντων ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὴν ἀρχήν. Οὐδὲ θὰ δύνανται ἐφεξῆς ν' ἀποδίδωσι τὴν ἀποτυχίαν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ριζοσπαστικῶν δημιουργουμένης δυσχερείας. Ὁ τρόπος, καθ' ὃν τοῦ λοιποῦ τὸ νομοθετικὸν τοῦ βασιλείου Σῶμα θὰ συγκροτῇται, ὁ συμβουλευτικὸς μόνον χαρακτὴρ τοῦ Σώματος τούτου, τῶν νομοσχεδίων ὑποβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἀνακτοβουλίου, τὰ κατὰ τὸ ἐπαναφερόμενον σύστημα ἰσχύοντα ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν καὶ τὴν διάλυσιν τῆς Σκουψίνας κλπ. τοσοῦτον περικόπτουσι τὴν κοινοβουλευτικὴν δύναμιν τῆς ἐθνικῆς μερίδος, ὥστε αὕτη παύει πλέον ὀριστικῶς ἐπιδρῶσα ἐπὶ τῶν πραγμάτων τοῦ ἔθνους. — Ἡ τύχη τοῦτου καταλείπεται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν σύνεσιν καὶ τὴν ἐμβρίθειαν τοῦ νεαροῦ βασιλέως καὶ τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὴν ἀνιδιοτέλειαν τῶν πάσης τάξεως συμβούλων αὐτοῦ, οἵτινες ὀφείλουσι μὴδὲ στιγμήν νὰ ἐπιλανθάνωνται τῆς εὐθύνης, ἣν ὑπεδύσαντο, οἰκεία βουλῇ ἀπαλλάξαντες τὸ ἔθνος ἀπὸ μεγάλου μέρους τῆς αὐτοκυβερνήσεως αὐτοῦ καὶ αὐτοὶ ἀναλαβόντες τὸ ὅλον βάρος. — Εὐχόμεθα ὅπως ἡ ἐλπίς αὕτη πραγματωθῇ πρὸς εὐτυχίαν τοῦ σερβικοῦ ἔθνους καὶ τοῦ ἀνάσσαντος οἴκου.

Πρὸς τῇ ρωσογερμανικῇ ἐμπορικῇ συμβάσει συντελέσθη, ὑπογραφεῖσα ἤδη, καὶ ἡ ρωσοαυστροουγγρική, ἀποτελοῦσα τὸν δεῦτερον καρπὸν τῆς ἐξελίξεως τῆς νέας ἐν Ρωσίᾳ οἰκονομικοεμπορικῆς πολιτικῆς. — Ἡ μεγάλη τοῦ Βορρᾶ Δύναμις, ἐγγὺς οὕσα τῆς συμπληρώσεως τῆς μεγάλης καὶ ριζικῆς στρατιωτικῆς καὶ ναυτικῆς αὐτῆς ἀναδιοργανώσεως, συνάψασα δὲ ὑπηρετικώτατον καὶ τῶν συμφερόντων αὐτῆς δεσμόν, τὸν πρὸς τὴν γαλλικὴν Δημοκρατίαν, εἶχε χρειανκατοχυρώσεως τῆς νέας αὐτῆς καὶ περιόπτου ἐν Εὐρώπῃ θέσεως δι' οἰκονομικοεμπορικῶν ἀνταρτισμάτων, ἅτινα θὰ παρείχον μὲν ἐπαρκὲς ἀντιστάθμισμα πρὸς τὰς μεγάλας θυσίας, εἰς ἃς ὑπεβλήθη τό τε δημόσιον ταμεῖον καὶ ὁ ρωδικὸς λαὸς χάριν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀνοργανωτικοῦ τούτου προγράμματος, διὰ τοῦ ἐν αὐτοῖς δὲ κατ' ἀνάγκην ὑπάρχοντος χαρακτῆρος τῆς ἀμοιβαιότητος θὰ ἐξουδετέρουν ὅπως οὖν τὰ ἀποτελέσματα τῆς δυσθυμίας, μεθ' ἧς αἱ ἀντίζηλοι αὐτῆς Δυνάμεις θὰ προσέβλεπον τὰς ρωδικὰς προσόδους, ἀνεπιφθόνους τρόπον τινὰ γινόμενας οὕτω. Τοῦτο λοιπὸν ἡ Ρωσία ἐπεζητήσας καὶ τοῦτο κατὰ τὸ δυνατόν κατῴρθωσεν διὰ τῶν πρὸς τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Αὐστροουγγαρίαν ἐμπορικῶν συμβάσεων αὐτῆς. — Οἱ περὶ τὴν Τριπλὴν κύκλοι, διὰ τοῦ πριόματος τῶν ἰδίων σκέψεων καὶ πόθων ἐξετάζοντες πᾶσαν κίνησιν τῆς ρωδικῆς πολιτικῆς, ἔσπευσαν, ὡς γνωστόν, τὴν ἐξέλξιν ταύτην νὰ παραστήσωσιν ὡς τροπὴν ἐπελθοῦσαν ἐπὶ τῶν ἰδεῶν τῶν ἐν Πετροπόλει ὡς πρὸς τὰς ἐξωτερικὰς αὐτῶν σχέσεις καὶ μονοτονικῶς τεκμηρίον δεδομένης ἤδη ἐγκαταλείψεως τοῦ τῆς Κρονστάδης καὶ τῆς Τουλῶνος ἔργου· εἰς τὴν ὑποστήριξιν μάλιστα τῆς τοιαύτης αὐτῶν θέσεως ἐνόμισαν ὅτι εὖρον ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα ἐν τῇ γάμφῃ τοῦ ρώσου διαδόχου μετὰ γερμανίδος πριγκιπίδης· ἀλλὰ διὰ-

φοροὶ μετὰ ταῦτα δηλώσεις τοῦ ἡμιεπισήμου τε καὶ μὴ τύπου τῆς Πετροπόλεως, ὡς καὶ ἄλλα διδόμενα, ἔπεισαν ἔκτοτε πάντας τοὺς μὴ ἀποφασίσαντας μὴδέποτε νὰ πεισθῶσιν ὅτι οὐδεμία μὲν ἐπῆλθεν ἐν τῇ ἐξωτερικῇ πολιτικῇ τῆς Ρωσίας τροπὴ, μόνον δὲ οἰκονομικοεμπορικοὶ καὶ ἄλλοι λόγοι, ἀφορῶντες ἀκριβῶς εἰς τὴν παγίωσιν τῆς μέχρι τοῦδε πολιτικῆς, ὑπηγόρευσαν τοῖς ἐν Πετροπόλει τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος στάσιν αὐτῶν. — Ἐπειτα ὑπάρχουσι νεώτερά τινα γεγονότα, κατ' ἀνοχὴν, ἵνα τὸν ἐλαφρότατον τρόπον ἐκφράσεως μεταχειρισθόμεν, τῆς τριπλῆς συμμαχίας τελούμενα, ἅτινα, ἀντιβαίνοντα ἀντικρὺς πρὸς τὰς ἀρχὰς τῆς ρωδικῆς πολιτικῆς, μαρτυροῦσιν ὅτι μέγα πολιτικὸν χάσμα ἐξακολουθεῖ χωρίζον τὴν Μ. τοῦ Βορρᾶ Δύναμιν ἀπὸ τοῦ τευτονοῖταλικοῦ συνασπισμοῦ.

Ἡ Γαλλία διανύει αὖθις ὑπουργικὴν κρίσιν. — Ὁ πρωθυπουργὸς κ. Καζιμίρ Περιέ, ἀποβλέπων, καθ' ὃ φαίνεται, εἰς τὴν προεδρίαν τῆς Δημοκρατίας καὶ ἀφορμὴν ζητῶν, ὅπως διὰ τῆς ἀπὸ τῆς πρωθυπουργικῆς ἀρχῆς ἀποχωρήσεως ἀνακτήσῃται τὴν ἐλευθερίαν τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπὶ τῇ εἰρημένῳ σκοπῇ, ὡς τοιαύτης ἐπελάβετο μειονοψηφίδεως τινος τῆς κυβερνήσεως ἐν ἀσπιδόφωτῳ ζητήματι καὶ ἔσπευσεν ὑποδάλων τῇ προέδρῳ τὴν παραίτησιν ἀθρόου τοῦ ὑπουργείου. — Τὸ ζήτημα, ὅπερ ἐχρηστέμευσεν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἦν τὸ τῶν ὑπαλλήλων τῶν σιδηροδρόμων τοῦ κράτους, οἷς ὁ ἐπὶ τῶν δημοσίων ἔργων ὑπουργὸς κ. Σοννάρ ἠρνεῖτο τὸ δικαίωμα τῆς μετοχῆς εἰς τὰς συνεδρίας τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων, καθ' ὃ δέ, πολλῶν ἄλλων ὑποδληθειῶν μετὰ τὴν συζήτησιν ἡμερησίων διατάξεων, ἡ κυβερνήσις ἀπήντησε τὴν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν ἀπλὴν καὶ καθαρὰν μετάβασιν, ἥτις, καταπολεμηθεῖσα ὑπὸ τῶν συνησπισμένων ριζοσπαστικῶν καὶ συντηρητικῶν στοιχείων, ἀπερρίθθη, κατὰ 40 ψήφους μειονοψηφισαντος τοῦ ὑπουργείου. — Ὅτι δὲ ὁ κ. Περιέ ἐπεζητεῖ τὴν εὐκαιρίαν φαίνεται καὶ ἐκ τούτου· καθ' ὅλην τὴν συζήτησιν οὐδὲ δύο ἀπήγγειλε λέξεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος, λακωνικώτατα μόνον ἐν τέλει τὴν ἀπλὴν καὶ καθαρὰν ἡμερησίαν διάταξιν ἀπατήσας. Δυνάμενος λοιπὸν οὐ μόνον νὰ μὴ ἀποδώσῃ εἰς τὴν ψήφον ταύτην τῆς Βουλῆς, ἥτις μάλιστα κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἐπεδοκίμαζε καθ' ὅλοκληρίαν τὴν γενικὴν πολιτικὴν αὐτοῦ, σπουδαιότητα, ἣν αὕτη οὐδαμῶς ἐκέκτητο, ἀλλὰ καὶ νὰ μεταβάλῃ ἴσως δι' ἀγορεύσεως αὐτοῦ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς σχετικῆς ψηφοφορίας καὶ μὴ πράξας τοῦτο, ἔδειξε πασιφανῶς ὅτι ἡ τῆς κυβερνήσεως προεδρεία ἀπέβαινε ἀνεπαρκὴς εἰς θεραπείαν τῆς φιλοδοξίας αὐτοῦ, εἰς τὴν τῆς Δημοκρατίας προεδρείαν ἀποβλέποντος. — Ὁ κ. Καρνὸ, ἠρνηθέντος τοῦ κ. Μπουρζὼ τὸν σχηματισμὸν τῆς νέας κυβερνήσεως, τὸ ἔργον ἀνέθετο τῇ τέως προέδρῳ τῆς Βουλῆς, πρῶν δὲ τῆς κυβερνήσεως, κ. Δουπουῖ, ὃς ἀπεδέξατο τὴν ἐντολήν· ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθη νὰ διεκπεραιώσῃ αὐτὴν διὰ τὰς ὑπὸ τῆς κοινοβουλευτικῆς καταστάσεως παρεμβαλλομένας δυσχερείας, παρουσιαζούσας τοὺς ριζοσπαστικοὺς ὡς σπουδαίως διεκδικοῦντας τὴν ἐκ τῆς μερίδος αὐτῶν συγκρότησιν τῆς κυβερνήσεως, πρᾶγμα εἰς σφοδρὰς σκέψεις δυνάμενον νὰ ἐμβάλῃ πάντα μὴ ἐν πᾶσιν ἀνεπιθυμιάκτως αἰσιοδοχοῦντα. Μ. Ε. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ.